

Cha tôi – Chết không cần quan tài

Đào Nam Hòa

Lời Tác giả: Chép lại một bài thay cho nén hương lòng để thành tâm tưởng nhớ đến Bố Mẹ nhân ngày giỗ Bố lần thứ 8 và giỗ Mẹ lần thứ 7 (sau 12 ngày). --Nam Hòa.

Bàn thờ Bố Mẹ. (Nguồn: Nam Hòa)

Tôi không biết bắt đầu câu chuyện từ lúc nào, nhưng có lẽ ấn tượng *[điều đáng nhớ]* nhất và rõ nét nhất mà hầu hết người dân miền nam Việt Nam không bao giờ quên được là ngày 30-4-1975.

Khi miền Nam sụp đổ cũng là lúc bất ngờ tất cả nổi thống khổ đầy đọa ập xuống. Nhanh như một cơn cuồng phong thịnh nộ phá nát tan hoang. Mất tất cả!

Ngày 10-6-1975 tôi vẫn còn nhớ rất rõ. Trước khi đi cái gọi là “học tập cải tạo” 10 ngày, dù với suy nghĩ chỉ là 10 ngày như lời thông báo, cha tôi cũng không có lấy mấy ngàn đồng. Ông bảo tôi (lúc đó 19 tuổi) đem 2 chỉ vàng cuối cùng còn lại của gia đình - là đôi bông tai của bà nội tôi để lại - ra tiệm vàng bán. Đó là kỷ vật quý nhất nhưng đành phải bán để mua ít lương thực cho ông mang đi. Hai chỉ vàng lúc ấy bán được 33 ngàn. Ông mua khoảng 2 ngàn đồng lương thực các thứ và dẫn tôi 1 ngàn. Còn lại 30 ngàn ông dặn 13 mẹ con ở nhà cố gắng ăn uống dè xẻn đợi Ông về.

Mười ngày trôi qua nhanh chóng - không ai trong số cải tạo trở về. Tôi nghĩ đây là một cú lừa mà đã và sẽ được lịch sử ghi lại kỹ hơn. Giá sinh hoạt tăng từng giờ. Buổi sáng 100 đồng 1 ổ bánh mì thì chiều đã lên 120. Sau 3 tuần thì 12 anh em tụi tôi và mẹ tôi không còn một đồng nào trong nhà. Chị tôi lớn nhất 21 tuổi còn đang đi học, và em út mới có 2 tuổi. Mười hai con tào há mồm tuổi đang lớn nuốt bao nhiêu cho đủ! Cơm và thức ăn mỗi bữa mẹ tôi phải chia cho từng đứa. Vài hột cơm sót nơi đáy nồi cũng không

yên. Chúng tôi đổ nước vào và cạo sạch không còn một hạt. Còn hơn là gạo châu củi quế.

Mẹ tôi và vài đứa em phải đi xam canh (một hình thức của kinh tế mới để giãn dân), làm ruộng rau muống. Không lên voi nhưng phải xuống chó, mẹ tôi và em tôi ngày ngày vào ruộng hái rau muống xong gánh bộ về tới chợ cách đó 6 cây số để bán. Buổi sáng khoảng 3 giờ khi trời còn mờ mịt hơi sương và giá lạnh, mẹ và em tôi thay nhau gánh bộ cho kịp phiên chợ sáng. 70 bó rau oằn trên vai người phụ nữ nhỏ bé cao 1.45m nặng chưa tới 40kg.

6kg rau mới đổi được 1kg gạo. Một tuần mới cắt được một lần chờ cho rau mọc. Những ngày còn lại là cấy rau, nhổ cỏ, trồng khoai mì...

Sức ăn trước ngày 30-4-75 của gia đình tôi một bữa là 3 lít gạo, tức 1 tuần 42 lít, khoan nói chuyện thức ăn cá mắm gì hết. Nay 1 tuần chỉ còn 13 lít!

Bắt đầu tháng 7/1975 lần lượt đồ đạc trong nhà mọc cánh nhẹ nhàng, nhanh chóng, lá lướt, bay đi theo chân những kẻ buôn hàng. Từ cái quạt trần, tôn cống, hàng rào, tủ quần áo, đài radio, giường sắt, đồng hồ treo tường, đồng hồ đeo tay... đều giã từ để về với chủ mới. Hết sạch đồ thì mấy kẻ đi buôn bảo rờ gạch bông, rờ bớt tôn ngoài mái hiên, tôn trần nhà bán tiếp. Bán cho đến khi căn nhà nhỏ bỗng trở nên rộng tênh vì chả còn thứ gì ngoài trừ vài cái nồi nấu bằng củi đen thui cũng đã sút quai gãy gọng. Buổi tối trải chiếu ngủ dưới đất là xong với cái bụng lép kẹp và cơn đói hành hạ. Không biết bao lần tôi phải ăn tương tượng trong đêm khuya bằng cách hình dung mấy món ăn tầm thường ngày trước như vài con khô, miếng dừa kho, tô canh bầu... Mơ mà cũng hà tiện không dám mơ thịt cá hải sản.

Bố tôi sau 6 tháng trong trại cải tạo lần đầu được viết thư về, Ông dặn khi lên thăm nuôi, không cần mang theo gì cả vì trong trại có đủ mọi thứ. Hic!

Ông hiểu hơn ai hết, còn cái gì để mà mang cho ông!

Tôi nhớ mãi ngày lên thăm nuôi ông ở trại Thanh Hóa (Hố Nai), cả nhà chỉ có 1 cái xe đạp, còn lại mẹ và các em tôi cuốc bộ 8 cây số mang theo 1 cái giỏ đi chợ lưng lưng với ít thịt kho mắm ruốc, 1 ký đường, 2 hộp sữa và 1 bộ quần áo. Nhìn những người đi thăm nuôi, có người gánh 2 bao đầy mà lòng tôi trào dâng niềm tủi hổ.

Sau đợt đổi tiền ngày 22-9-1975, Chúng tôi như đàn chim vỡ tổ, tất cả bỏ học ngang, vài đứa em nhỏ tiếp tục theo mẹ làm ruộng rau muống, còn lại mỗi đứa một phương trời kiếm sống. Đưa lên Gia Ray vào rừng lấy củi, làm lò than, đưa theo xe lửa bán trà đá, hàng rong, đưa bán thuốc lá.

Hơn 3 năm sau Bố tôi được cho về để nhìn xác nhà tan hoang điêu tàn loang lổ, nhìn bầy con xanh khurót, gầy rạc, tảo mạt. Một chị tôi bệnh tâm thần không người chăm sóc phải lang thang ăn xin đầu đường xó chợ, có lần xin không được, quá đói, chị giật mấy miếng đậu hũ bỏ chạy, chị bị người ta phang đòn gánh chảy máu lỗ đầu giữa ngày bố tôi được tha về.

Bố không khóc, cũng không nói gì! Qua hàng xóm xin ít bông băng. Lòng ông như xát muối! Có lẽ ông bấy giờ mới thấm sâu mệnh đề “mắt Nước là tất cả mắt”. Khóc lóc than van ích lợi gì. Giọt nước mắt chỉ làm cho kẻ chiến thắng hả hê say sưa thêm mà thôi.

Rồi theo chủ trương, ông không được ở lại thành phố. Họ hàng nhà tôi đa số cũng là thành phần Ngụy quân, Ngụy quyền nên không ai giúp gì được cho nhau. Cuối năm 1978 Ông lên rừng Gia Ray ngay chân núi, cất túp lều nhỏ bé xiêu vẹo, ngày ngày ông và 2 em tôi sống nhờ rừng.

Ai ở rừng mới biết: ăn của rừng rung rung nước mắt! Và từ đó chuỗi ngày làm than, buồn thảm lại tiếp tục sau hơn 3 năm trong trại cải tạo. Đói nhiều hơn no, buồn nhiều hơn vui. Cực khổ nặng nhọc quần quật suốt cả ngày chỉ đủ kiếm vài lon gạo vài con cá khô.

10 năm sau, tôi đã làm ăn khá hơn, mua được chiếc xe máy Mini scooter, lần đầu tiên lên thăm Ông, quà cho Ông chỉ là 1 lít rượu đế nấu bằng rỉ mật. Ông mừng lắm vì tôi đã tương đối ổn định công việc.

Trong bữa cơm hôm đó, Ông nói:

-Bố năm nay 63 tuổi rồi, cuộc đời không dành cho Bố con mình được sống sum họp và đầy đủ. Dù sao các con cũng cố gắng vươn lên để thoát khỏi bệnh tật, đói khát và tù đày.

Rồi Ông chỉ tay dưới chân ngọn núi Chứa Chan:

- Nhớ lời Bố dặn, nếu Bố có chết, các con không cần quan tài làm chi cho tốn kém, cứ bó chiếu vùi thây Bố dưới chân núi là Bố mát mẻ rồi.

Thú thật, lúc ấy nếu tất cả 12 anh em tôi gom lại chắc cũng không đủ tiền mua cái quan tài loại chót. Ông biết và không muốn các con gánh nặng thêm!

Năm 1999, sau bao nhiêu là khó khăn vì không có tiền làm hồ sơ xuất cảnh diện HO, cuối cùng thì 4 bố con tôi cũng tới được Mỹ. Ngày lên đường mẹ tôi và 9 em phải ở lại vì hộ khẩu lung tung không được phái đoàn Mỹ chấp thuận.

Bốn bố con mà hành trang vồn vẹn có 5 va ly nhỏ và nhẹ tênh, chưa tới 1/3 tiêu chuẩn trọng lượng.

Đến Mỹ 3 anh em tôi phải đi làm ngay sau tháng đầu tiên để kiếm tiền trả nợ lúc làm hồ sơ. Bố tôi thì ăn welfare [nhận trợ cấp xã hội – DCVOnline] vì Ông đã 74 tuổi.

Ban đầu hội thiện nguyện giúp thuê nhà, 4 bố con phải ở chung trong 1 căn apartment 2 phòng ngủ cùng với 2 người nữa là 6 người.

Quá chật, chúng tôi đành ra ở riêng trong khi Bố tôi được chính phủ Mỹ cho ở nhà Housing.

Và từ đó Ông sống cô độc, một thân một mình. Nhưng cũng là lúc Ông làm được một việc lớn nhất, to nhất, ý nghĩa nhất kể từ sau ngày 30-4-1975!

Hàng tháng Ông trả tiền điện và tiền nhà chưa tới tổng cộng \$80.00USD. Thức ăn thì Ông đi xin các Hội từ thiện miễn phí. Có lần tôi giận Bố kinh khủng. Gia đình tôi cố tình chở Ông vào 1 quán kều cho Ông mấy món ngon, Ông từ chối, chỉ xin cho 1 đĩa bánh cuốn là đủ. Ông nói: *Ở Việt Nam nhà mình còn quá khổ, Bố không đành ăn ngon bên này nhưng các con đi làm vất vả cần bồi bổ, cứ ăn đi.*

Mỗi tháng số tiền dư còn lại gần \$400.00USD Bố để dành và cứ 6 tháng Bố gửi về VN cho Mẹ và 9 đứa con còn ở lại. Chị cả tôi viết thư qua có câu:

“Bố ơi, nhiều lần con phải đi bán máu với số tiền \$200 ngàn một lần để có tiền nuôi con. Để có 200 ngàn đồng tiền Việt, tụi cò máu nó đã ăn chặn mấy chạng rồi. Cần \$300.00USD Bố cho mà con cứ ngỡ trong mơ. Đòi con chưa bao giờ cầm số tiền lớn như thế... Phải bán 10 lần máu chỉ mới được \$150...”

Bố đọc thư không khóc! mặc dù Bố biết chị chỉ cân nặng có... 34kg! Hic! Gan góc đến thế là cùng!

Rồi việc phải tới! Một ngày mùa đông năm 2006, tức sau gần 8 năm ở Mỹ. Tự dung Bố kêu và đưa tôi \$8,000.00USD và một tờ di chúc – nét chữ vẫn còn rất đẹp dù đã có dấu hiệu nghếch ngoạc biểu hiệu của tuổi già – trong di chúc có nói rõ:

Khi bố chết đi, bố đã hỏi cô Hoa (người của một hội thiện nguyện) và biết rằng tiền hỏa thiêu không quan tài chỉ mất có \$800.00USD thôi!

Bố nói bố không cần quan tài, không cần để nhà quàn làm gì cho tốn dăm ngàn, cứ để người ta đưa thẳng bố đi thiêu, trừ tiền thiêu ra, còn bao nhiêu con cứ làm theo di chúc gửi về cho người bên VN.

Sau đó mấy ngày, Bố đột quy! Người ta đưa Bố vào trại Dưỡng lão. Rồi Bố hấp hối. Ba anh em tôi họp nhau và quyết định làm theo di chúc của Bố. Và chúng tôi phải ký một hợp đồng với nhà thiêu.

Khi Bố tắt thở, sau 1 tiếng người ta đuổi hết anh em tôi ra, trong phòng người ta bỏ Bố vào 1 cái bao và kéo cái fermeture là xong! Quá đơn giản cho một kiếp người!

Khả năng 3 anh em tôi lúc đó mới đi làm ăn lương 1 giờ \$8.00USD chỉ vừa đủ tiền nhà tiền ăn. Vẫn biết có làm đám tang bỏ Bố vào quan tài bằng vàng với hàng ngàn người tham dự cũng vậy thôi vì Bố đâu biết gì nữa mà sao tôi vẫn cảm thấy xót xa vô bờ. Cuối đời của một sĩ quan, từng chỉ huy hàng mấy trăm lính, từng chỉ huy mấy cung đường sắt, âm thầm, vắng lặng và quạnh hiu. Không ai biết, không ai đưa tiễn! Y như một chiến sĩ vô danh!

Người ta bỏ Bố lên chiếc xe kéo, đẩy ngang chỗ chúng tôi đang đứng, tất cả con, dâu và cháu chỉ có 5 người, họ dừng lại và hỏi chúng tôi có muốn nói gì không. Tôi có cảm tưởng như một luồng điện lạnh chạy xé dọc sống lưng. Tôi chỉ lắp bắp nói như kẻ không hồn:

- Vĩnh biệt Bố. Từ nay Bố không còn phải hy sinh nữa Bố nhé. Công ơn của Bố cao hơn núi Thái Sơn Bố ạ!

Rồi họ lạnh lùng kéo Bố tôi đẩy lên chiếc xe dài, đi chỗ nào thiêu hay làm gì, ở đâu, chúng tôi không được biết! Họ làm theo hợp đồng.

Tôi không khóc! Không còn nước mắt để khóc!

Hai tuần sau tôi lấy tro cốt Bố. Khi cô nhân viên nhà xác đưa hộp tro cốt ở dưới có ghi tên bố tôi, chỉ đến lúc bấy giờ, nước mắt tôi tự dưng tuôn ra đầm đìa – vô thức!

Đào Nam Hòa

Nguồn: Cha tôi – Chết không cần quan tài. Nam Hòa. Facebook. 22-12-2014.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=898433406845235&set=a.611087902246455.1073741826.100000357532151&type=1>

Nguồn: Internet E-mail by th chuyên

<http://dcvonline.net/2014/12/24/cha-toi-chet-khong-can-quan-tai>

*Đăng ngày Thứ Bảy, January 3, 2015
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND/SĐND QLVNCH*